

Odden Borg Avis

Marts 2011 nr. 1/16. årgang

Generalforsamling i fæstebondeforeningen lørdag den 9. april kl. 13.00. Alle fæstebønder inviteres til generalforsamling på Odden. Traditionen tro indledes eftermiddagen med koncert i Flygelstuen, derefter byder bestyrelsen på skipperlapskovs i Sommerstuen, hvor der også holdes generalforsamling. Vi slutter dagen med kaffe og hjemmelavet lagkage.

Formanden fortæller: En ny sæson er påbegyndt. Odden åbnede efter en lang hvid vinter 12. februar. Der er allerede planlagt spændende arrangementer med foredrag og musik. Vi håber at se rigtig mange fæstebønder ved disse.

Lørdag den 9. april kl. 13 afholdes generalforsamling. Som I kan læse inde i Borgavisen, vil der udover selve generalforsamlingen være musikalsk underholdning og traditionen tro servering af hjemmelavet skipperlabskovs. Vi glæder os til at hilse på rigtig mange af jer. Bestyrelsen for Fæstebondeforeningen har med glæde noteret sig, at Carlsbergfondet har bevilget midler til at belyse Willumsens sene periode. Det bliver spændende at se resultatet fra disse arbejder. Vi oplever, at Willumsen-Samlingen og Herregården Odden som bygningsværk sammen med arrangementerne i form af bl.a. foredrag og musik, er med til at tilføre egnen noget unikt, som er så vigtigt i et landsbysamfund som Bjergby-Mygdal. Det er både til fornøjelse for os lokale beboere, men sandelig også en attraktion for turister, der besøger vores egn. Vel mødt til generalforsamlingen.

Agnes Pilgaard

Udgiver af Odden Borg Avis:

Fæstebonde under Herregården Odden
Redaktion: Gerda Rump Christensen
Tlf. 39 62 04 17 / 20 65 04 17
e-post gerdarump@mail.dk

Indhold:

Nyt fra Fondsbetyrelsen.....	3
Arrangementer på Odden.....	4
Fæstebønderne orienterer.....	6
Willumsen i Tunis	7
Willumsen i det offentlige rum.....	10

Herregården Odden, Oddenvej 31
Åben daglig 10-17. Tlf. 98 97 52 02
e-post museum@jfwillumsenodden.dk
www.jfwillumsenodden.dk

Tryk:

Vestergaards Bogtrykkeri

Bestyrelsen 2010/11

Agnes Pilgaard, formand
Kobbersholtvej 227, Astrup
9800 Hjørring
98 97 86 75 / 30 49 74 20
agnes.pilgaard@mail.dk

Peter Smidstrup, kasserer
Lars Dyrskjøts Vej 22
9800 Hjørring
40 71 72 73
petersmidstrup@stofanet.dk

Jette Nedergaard, sekretær
Kobbersholtvej 4, Mygdal
9800 Hjørring
98 97 14 50
jo.nedergaard@mail.dk

Gerda Rump Christensen, redaktør
A.N. Hansens Allé 12
2900 Hellerup
39 62 04 17 / 20 65 04 17
gerdarump@mail.dk

Jens Holt Andersen
Danmarksgade 9,
9870 Sindal
98 93 53 61 / 40 62 53 61
jens.holt.andersen@skolekom.dk

Suppleanter

Ruth Lønskov
Ved Volden 11 5.th.
1425 København K
32 57 00 15
ruth.loenskov@mail.dk

Jan Balling, sekretariat og hjemmeside
Mørkhøjvej 334 F 1
2730 Herlev
32 17 04 90 / 30 13 12 80
jan.balling@live.dk

Nyt fra Fondsbestyrelsen

Der er gode nyheder vedrørende filmprojektet, som skal være en introduktionsfilm til samlingen. Det har længe knebet med de mange penge, men nu er det lykkedes at fremskaffe det meste af de nødvendige midler, så vi håber at filmen om Odden og samlingen kan blive en realitet.

De seneste par vintre har været kolde. Det mærkes, også i køkkenet, hvor vi for bedre at holde på varmen har fået opsat forsatsvinduer. Et andet lille problem har været oppefra dryssende sand ned på bordene. Loftet er blevet tætnet, så nu skulle det være slut med sand i lagkagen eller kaffen.

Der sker hele tiden forbedringer. Køkkenet er også blevet malet og ovre i kavalerfløjen har badeværelset gennemgået en tiltrængt renovering.

Udenfor huset var vores 10.000 liter olietank i plænen foran ikke længere tidssvarende. Den er blevet erstattet af en mindre opsat i hestestalden.

Ja, nok var vinteren hård, men særlig i december stod Odden der i sneen i den klare frost med den skarpe blå vinterhimmel som baggrund. Det var næsten så flot som aldrig set.

Lad os derfor håbe, at mange har bemærket det og fået lyst til at besøge Odden. Det kan jo også gøres ganske smukt i de snarlige forårsmåneder, som vi alle glæder os til.

*Mange hilsner og
velkommen på Odden
Estrid Mark.*

Åbningstider på Odden:

Åben alle dage kl. 10.00 – 17.00.

Priser: Voksne 50 kr. – børn under 14 år gratis –
rundvisninger 400 kr.

Medlemmer af Fæstebondeforeningen har gratis adgang
og rabat ved leje af gæstestøjningen.

ARRANGEMENTER PÅ ODDEN

Af Jette Nedergaard

Generalforsamling

Lørdag den 9. april kl. 13.00

Fæstebønderne under herregården Odden holder generalforsamling som sædvanlig med indledende velkomst, koncert i Flygelstuen, spisning i Sommerstuen, generalforsamling og overrækkelse af årets gave til Victor Petersensamlingen.

Arne Jørgen Fæø er også født i Norge og uddannet ved Det kgl. Danske Musikkonservatorium i København. Han har spillet klaver siden 9 års alderen. Siden 2004 har Arne Jørgen Fæø været bosat i Nordjylland og sideløbende med pianistkarrieren virket som organist i Bjergby, Mygdal og Hirtshals.

Synnøve Gustavsson er født i Oslo og har spillet violin, siden hun var 5 år. Synnøve Gustavsson er uddannet fra Det kgl. Danske Musikkonservatorium i København. Siden 2004 har hun været fast ansat i Aalborg Symfoniorkester.

Spisningen bliver, også som sædvanlig, skipperlabskovs med rødbeder, rugbrød og persille. Efter selve generalforsamlingens afholdelse serveres kaffe eller the med hjemmelavet Odden-lagkage.

Generalforsamlingen indledes med velkomst ved formanden Agnes Pilgaard og koncert i Flygelstuen. I år er koncertmusikerne violinisten Synnøve Gustavsson og pianisten Arne Jørgen Fæø.

Herregårdsbyggeriet i Danmark

ved arkitekt Robert Mogensen

Torsdag den 28. april kl. 19.30

Arkitekt Robert Mogensen fortæller om herregårdsbyggeriet i Danmark. Han belyser herregårdens plads i landskabet, kulturhistorien og arkitekturen, og deres samfundsmæssige baggrund i stormandsslægterne.

Robert Mogensen har særligt beskæftiget sig med herregårde omkring Limfjorden og vil sætte Odden ind i sammenhæng med byggeriet fra denne egn.

Robert Mogensen har været leder af Thisted kommunes Bygnings- og Byplanafdeling og ekstern lektor på Aalborg Universitets afdeling for Arkitektur og Design.

Foredraget arrangeres i samarbejde med FOF i Hjørring.

Kunstnere i dialog med Willumsen

Søndag den 15. maj kl. 14.00

Billedhuggeren Lene Rasmussen ser på tegninger og skulpturer af Willumsen sammen med Troels Andersen.

Willumsen i Tunis - en miniudstilling på Odden

Udstillingen åbner i juni og varer til udgangen af august (se artiklen siderne 7-9).

Fæstebønderne orienterer

Nu er foråret kommet til Vendsyssel, og Odden er vågnet af sin vintersøvn. De mange lokale fæstebønder omkring Odden er i fuld sving. Se Tove på en høj stige i færd med at pudse Willumsen-billederne af.

Forklæder m/ fæstebondelogo til salg

Mon ikke der er nogle af jer, der kan se underholdningsværdien i at gå rundt i jeres eget køkken med et forklæde, hvorpå der står "FÆSTEBONDE"?

Foreningen har fået lavet et antal forklæder med logo og foræret disse til Willumsen-samlingen til videre salg. Støt Willumsen-samlingen ved at købe et forklæde. Prisen er 150 kr.

Rammer til fæstebondebeviserne

På Odden sælges der nu flotte rammer til fæstebondebeviserne. Priser er 250 kr. pr. stk.

Nyt fra kasserer Peter Smidstrup

Regnskabet for 2010 er ved at blive klargjort til godkendelse på årets generalforsamling den 9. april 2011. Vi leder i den forbindelse med lys og lygte efter nye indtægtsmuligheder samt besparelser, der egentlig tæller lige sig meget som indtægter. Fra 1. april 2011 stiger portotaksterne igen, og dette vil medføre forøgede udgifter for vor forening, bl.a. i forbindelse med udsendelse af kontingentopkrævninger m.v. Hvor det er muligt, ville det i fremtiden være billigere, at kommunikere via e-mail. Vi har allerede en del mailadresser i vort medlemskartotek, men det ville være rart om alle med mailadresser ville sende en mail til faestebondeOdden@gmail.com med oplysning om: medlemsnummer, navn og adresse.

På forhånd tak.

Af Troels Andersen

WILLUMSEN I TUNIS

- en miniudstilling på Odden

I 1913 tiltrådte Willumsen en længere rejse i Sydeuropa. Den 8. december 1913 kom han alene til Taormina på Sicilien, hvor han udførte et maleri med motiv fra byporten (Statens Museum for Kunst). Hertil er flere tegnede skitser i samlingen på Odden. Også det omhyggeligt forberedte store litografi af "Vandbæreren fra Taormina" var en frugt af opholdet i Taormina. Den 20. januar 1914 rejste han sammen med Edith og børnene, der var stødt til den 19. december, med skib fra Palermo til Tunis, hvor de tilbragte de følgende tre måneder. Tunis by var delt i tre, en italiensk, en fransk og en arabisk bydel. Willumsen boede i den franske del, på Hotel des Etrangers på Avenue de France, men han brød sig ikke om at omgås europæerne. I et brev til Alice Bloch fra marts 1915 (Løvens Breve s. 50 ff.) skriver han, at det er "en stadig ærgrelse at have med Evropæerne at gøre, thi det synes at være det værste Rak der har udvandet herover, for at plyndre sine Omgivelser."

Først i april, da Willumsen atter forlod Tunis, ankom maleren Paul Klee på et kort besøg sammen med sin kollega August Macke. I Klees dagbogsoptegnelser får man et indtryk af det isolerede og noget depraverede miljø i de europæiske kredse, der samledes på byens italienske og franske cafeer og restauranter og hjemsøgte bordelgaderne. For Klee blev rejsen en frigørelse som maler, der fandt udtryk i små akvareller, hvor billedets komposition forbandt sig med indtrykkene af arkitekturen og af farverne i landskaberne.

Willumsen glædede sig derimod daglig over at "gaa rundt i Araberbyen og se paa det mærkelige male- riske østerlandske Liv" og opleve bydelen med "sine hvide Huse og sine Arabere, jeg kan ogsaa sige hvide Arabere, for de hyller sig altid ind i hvide Flonels kapper". "Det er første Gang at jeg ser østerlandsk Liv og jeg maa sige at der er meget at gøre ud af det, det er som skabt for Billeder. Og Solen, som nu allerede er kom-

WILLUMSEN I TUNIS

met et godt Stykke op paa Himlen og lyser hvid over dette Liv og disse Pjalter som i det rensende Solskin bliver til lutter farver med magisk Virkning."

Resultatet af opholdet blev tre større billeder, hvortil han som vanligt gjorde grundige forstudier. Desuden tegnede han talrige skitser af de burnusklædte eller tilhyllede arabere. Skitserne blev udført med farvekridt på gråt papir, og er meget hastigt nedfældede, næsten avisreportageagtige rids. Willumsen bruger farvekridt og gråt karduspapir, markerer konturer og foldekast med løbende linjer og sætter nogle få farvede accenter ind. En enkelt af den lille snes skitser, der findes i samlingen på Odden, benytter han til det første af de tre malerier, "Tiggerkvinden Votma" (Statens Museum for Kunst), der er signeret februar 1914. Derpå følger i marts "Torvet i Tunis. En gammel mand sidder i midten" (Museum Jorn, Silkeborg), og endelig i april 1914 "En tigger foran en hellig grav" (Willumsen-museet i Frederikssund).

Willumsen forlod Tunis den 5. april, Edith og børnene var et par dage forinden rejst med skib til Livorno. Han kom med skib tilbage til Palermo, og herfra gik rejsen videre med tog til Messina og Catania, hvor han indski-

bede sig til Chania på Kreta, hvor han den 14. april besøgte Knossos. Fra Kreta tog han den 16. april over Athen til Firenze, hvor han straks efter ankomsten og gensynet med Edith og sine to døtre, gav sig i kast med studier på Annunziata-Pladsen til billedet "Et billedkort", som kan findes på Odden i det røde værelse. De tegnede farvekridtskitser til billedet er i teknik og udførelse nært beslægtede med Tunis-tegningerne. Han begyndte at tegne på pladsen den 2. maj, tog fat på billedet den 6. maj og afsluttede det den 19. maj. Derefter begyndte hjemrejsen til København.

Willumsen skrev til Alice Bloch i 1914, at han gerne ville vende tilbage til Nordafrika i løbet af få år. Det blev ikke til noget. Men af hans notesbøger kan man se, at han ved nytårstid 1931-32 må have været på en kort rejse. Der er ingen optegnelser for slutningen af 1931, men bogen fra 1932 begynder med indførslen "Oran /Sidi Bel Abbes" og registrerer ankomst den 4. januar til Marseille. Fra denne udflugt stammer nogle summarisk malede billeder med arabiske motiver, der blev udstillet i Paris i 1932.

Henover sommeren kan man på Odden se en miniudstilling om Willumsens ophold 1914 i Tunis. Den

WILLUMSEN I TUNIS

omfatter "Torvet i Tunis. En hellig mand sidder i midten", udlånt fra Museum Jorn, og alle samlingens skitser fra Tunis. Maleriet har haft en omskiftelig historie. Det blev oprindeligt købt af storsamlere grosserer I. Chr. Levinsen, men han måtte slippe hele sin store samling efter Landmandsbankens krak. Fra ham gik det til højesteretsadvokat C.L. David, der

imidlertid skilte sig af med billedet og nogle tilhørende forarbejder på en auktion. Her blev det erhvervet af finansmanden Brask Thomsen og kom siden ved salget af Finansbanken til Jyske Bank. Banken skænkede det i 1991 til museet i Silkeborg ved museets 25-års jubilæum.

Udstillingen på Odden åbner i juni og varer august ud.

Willumsen i det offentlige rum

Ravnene ved museet i Frederikssund

I de sidste par år er der i borgavisen fortalt om særlige værker og arkitektur, som Willumsen har skabt, og som findes frit tilgængelige for offentligheden: Edith og J.F. Willumsens ateliervilla på Strandagervej 28 i Hellerup, statuen af biskop Nordal Brun ved Marmorkirken, Pegasus og Den Frie Udstillings bygning ved Østerport Station, monumentet og statuen af Viggo Hørup i Kongens Have omkring Rosenborg Slot og i sidste nummer Willumsens gravmonument over sine forældre på Vestre Kirkegård.

I dette nummer er turen kommet til de næsten 5 meter høje ravne, som

er opstillet foran Willumsen-museet ved Frederikssund. I omkring tyve år stod Willumsens ravne, eller fantasi-fugle, som han også kaldte dem, foran indgangen til Den Frie Udstillings bygning, som Willumsen også havde været arkitekt for.

Men på den meget trafikerede plads ved Østerport Station blev de udsat for hærværk og i 1958 blev de skænket til det nyåbnede museum i Frederikssund.

Ravnene har gennemgået en omfattende restaurering i 2005 og står nu som et flot vartegn foran museet, tydeligt for enhver, som kører forbi.

Ravnene er, ligesom flere af Willumsens øvrige skulpturer, skabt til at kunne ses fra alle sider

Ravnene var oprindeligt udført til Friluftsteatret i Ulvedalene i Dyrehaven. Hver sommer efter 1910 blev der opbygget en scene til friluftsspil. Friluftsteatret lå, som det atter gør i dag, i den nordvestlige del af Ulvedalene, med scenen nede i bunden og tilskuerspladserne op ad skråningerne på Ulvebakken. Der kunne være 4.000 tilskuere, som havde frit udsyn over scenen og de mange medvirkende, hvis stemmer blev forstærket af naturens eget klangrum.

Willumsen var blevet valgt som arkitekt for friluftsteatret. Han havde praktisk erfaring både som arkitekt og som billedhugger. Willumsen skabte de to næsten 5 meter høje fugle til at indramme og flankere scenen. Med de opslåede vinger bar de to store skåle, hvorfra der slog flammer eller damp.

Friluftsscenen havde premiere første gang den 4. juni 1910. Åbningsforestillingen var Oehlenschlägers "Hagbarth og Signe" med musik af Carl Nielsen.

De to ravne blev bygget op af et træskelet dækket af kobberplader. Ravnene stod ude i Dyrehaven om sommeren. Om vinteren var de opmagasinerede. Da friluftsfeststillingerne ophørte, blev ravnene i slutningen af 1930'erne opstillede foran Den Frie Udstillings bygning.

I dag spiller Det Kongelige Teater igen i Ulvedalene, men ravnene står nu fast på deres fornemme plads foran Willumsen-museet.

En af ravnene, som flankerer scenen i Ulvedalene under opførelsen af Oehlenschlägers "Hagbarth og Signe" i 1910.

**Willumsens ravne
ved museet i Frederikssund**

